

کشت کوکنار در افغانستان و پیامد های آن

کیفیت پائین حاصل دهی زمین های زراعتی، سطح پائین موثریت و ظرفیت کاری وزارت های سکتوری، فقر، گرسنگی و تهیدستی دهاقین، عدم بازاریابی محصولات زراعتی و صنایع دستی دهاقین، خشکسالی های پیهم، نبود سیستم بانکی ارابهء کریدیت های کوتاه مدت و درازمدت، ناگزیری مهاجرت های متواتر به کشور های همسایه، فساد لجام گسیختهء اداری، گسترش روزافزون اعمال تروریستی طالبان و ادامهء جنگ، خودسری و بیدادگری گروه های مسلح محلی، ناتوانی نیرو های امنیتی، فقدان پولیس ویژهء آموزش دیده و مجهز برای مبارزه علیه کشت و قاچاق تریاک از عواملی اند که سبب رشد و توسعهء تولید و قاچاق مواد مخدر در کشور گردیده اند.

شبکهء مافیائی قاچاقچیان داخلی با حمایت پولی و تسلیحاتی مافیای بین المللی، از حالت موجود استفادهء سو کرده زمینداران را بخاطر کسب درآمد بیشتر و دهاقین فقیر و گرسنه را بنا بر مجبوریت های اقتصادی، به زرع کوکنار و تولید تریاک تشویق می نمایند. از سوی دیگر این امر بر وضع کشور در مجموع اثرات زیانبار داشته، اختلال در وضع امنیتی و تداوم بحران سیاسی، اقتصادی و اجتماعی را باعث می شود چنانچه، آنجای که طالبان و باند های مسلح محلی حکم می رانند عمداً امنیت را برهم می زنند تا

در یک فضای عاری از کنترل، مزرعهء کوکنار حفظ و توسعه گردد و از این طریق عاید هنگفت غیرقانونی به کیسهء آنها سرازیر شود.

حاصل این گیاه مصیبت آور که دهاقین کشور زرع و بدست می آورند ذریعهء مافیای داخلی با پول اندک خریداری شده و توسط مافیای بین المللی به قیمت سرسام آوری در مارکیت های مواد مخدر دنیا به فروش می رسد. تجارت غیر قانونی مواد مخدر سالانه بیشتر از پنجمصد ملیارد دالر در سراسر جهان درآمد دارد که بدون شک نگرانی های جدی را در مجامع بین المللی ایجاد کرده است.

مافیای بین المللی مواد مخدر و شبکه های آن در کشور های مختلف تلاش به خرچ می دهند به تعداد معتادین، که بی آنهم به میلیون ها انسان در دنیا می رسد بافزایند تا حجم ثروت اندوزی های شریرانهء خود را وسعت بیشتر بخشند.

جامعهء جهانی تا هنوز قادر نشده است تدابیر بازدارنده ای در زمینه، بویژه در رابطه با افغانستان که در امتداد زمانی دو دههء اخیر به بزرگترین منبع تولید و گدام تریاک دنیا مبدل گردیده، اتخاذ نماید. گرچه زرع، تولید، ترافیک، قاچاق، فروش و استعمال مواد مخدر پیشینهء چندین هزار ساله دارد اما این معضله برای افغانستان قطعاً عنعنوی و موروثی نبوده بلکه یگانه علت آن در بحران اقتصادی - اجتماعی ناشی از جنگ های چندین ساله و بی ثباتی سیاسی - امنیتی نهفته است. فراموش نباید کرد که تریاک به مثابهء امتعه در دادوستد ها و معاملات تجاری - عایداتی کشور قبل از سال های هشتاد و نود سدهء گذشته اصلاً نقشی نداشت و موارد استعمال مخدرات حاصلهء آن نیز خیلی محدود بود ولی امروز در شریان های اساسی اقتصاد افغانستان ریشه گسترده، باعث اختلال نظم اقتصادی و ظهور بیماری های گوناگون اجتماعی شده است. ۸۵ در صد منابع تهیهء مواد غذائی کل جمعیت کشور در اصل به محصول کار و زحمت دهاقین در زمین های زراعتی بستگی دارد که امروز بخش اعظم زمین و نیروی کار به دام تریاک افتاده است.

در افغانستان بیش از یک میلیون انسان به بیماری مهلک استعمال مواد مخدر گرفتار اند. حدود ۱۳ درصد آنها را زنان تشکیل می دهند که در حالت تشویش آور و اسفناک بسر می برند.

اعتیاد زنان به مواد مخدر اثر خیلی ناگوار بر زنده گی خانواده گی دارد و اعضای خانواده، در گام نخست اطفال را به سیه روزی می کشاند. بیشتر زنان معتاد آنها می اند که نسبت ضعف و ناتوانی اقتصادی به مقصد دریافت لقمه نانی برای خانواده در جمع آوری حاصلات کوکنار سهم می گیرند و بعد خود به استعمال آن رو می آورند. برخی دیگر، زیر فشار بی سرپرستی، بی سرپناهی و یا مظالم خانواده گی به مواد مخدر رجوع می کنند.

در جامعه عقب مانده و مرد سالار افغانستان چونکه مرد سرپرست خانواده و نان آور خانه محسوب می شود، اگر مصیبتی بر سر او آید جمع خانواده را مصیبت زده می سازد و مرض اعتیاد به مخدرات، یک مصیبت بزرگ است. مردان معتاد بطور معمول آغوش گرم خانواده و محیط سالم زنده گی اجتماعی را ترک نموده دچار انزوا و گوشه نشینی می گردند. فرزندان معصوم آنها از محبت پدر و روال عادی تربیت و آموزش محروم مانده ناگزیر اند یکجا با مادران شان زحمت دریافت آذوقه روز را با تحمل کارهای شاقه و سنگین و در بسا موارد تن دادن به کارهای غیر اخلاقی بر دوش کشند.

از گرفتاری در پنجال هولناک اعتیاد به مواد مخدر بیشتر ار همه، جوانان و نوجوانان متضرر می شوند. اینها سازنده گان آینده هر جامعه اند، اگر بیمار و ناتوان بار آیند روند انکشاف جامعه آسیب می بیند.

با تاسف کتلهء عظیمی از جوانان و نوجوانان میهن ما در شهرها یا در دهات، بجای رفتن به مکتب و دانشگاه و سهمگیری در فعالیت های اجتماعی، شب و روز در مخروبه ها، پس کوجه ها و ساقی خانه ها به دنبال یک قرص یا امپول مخدر پریشان و سرگردان اند و از مفهوم زنده گی پرثمر و عزتمندانه چیزی نمی دانند. شماری از آنها در تیره بختی تمام، با توسل به انتحار یا مرگ زودرس ترک دنیا کرده می میرند. کافی است اگر بطور نمونه از تجمع جوانان معتاد در "خانهء علم و فرهنگ" سابق در شهر کابل که حالا به محل گرد آوری معتادین و در واقع به ساقی خانه تبدیل اش کرده اند یاد آور شد. این "خانه" و باشنده گان آن چهرهء زشت اعتیاد به مواد مخدر و عواقب درد آور و پرخطر آنرا صریحاً به تصویر می کشند.

نتیجه می گیریم که زرع کوکنار و سرانجام پناه آوردن انسان به مواد مخدر آسیب های فراوان جسمی، روانی، اقتصادی، اجتماعی و اخلاقی را در پی دارد. از چنین وضعیت در نهایت، جنایت کاران وابسته به مافیای داخلی و بین المللی به قصد ثروت اندوزی برای خود و تباهی دیگران سود می برند.

راه بیرونرفت از منجلاب و باتلاق تریاک را تنها در سلامت ادارهء سیاسی کشور و پاکسازی کامل آن از فساد و مفسدین می توان جستجو کرد.

برگرفته از شماره ۳۸ نشریه آینه سال ۲۰۰۸

www.ayenda.org